

Wij werken voor Brummen

PERSPECTIEFNOTA
SAMEN SCHAKELEN NAAR DE TOEKOMST

2017-2020

Inhoud

1.	Inleiding	3	<i>Werkgebied 8: Openbare ruimte en afval .....</i>	25
2.	De vertrekpunten en randvoorwaarden	4	<i>Werkgebied 9: Ruimte voor Eerbeek .....</i>	26
2.1	Perspectiefnota 2016-2019	4	<i>Werkgebied 10: Verkeer en vervoer .....</i>	27
2.2	Feitelijke inspanning werkgebieden	4	<i>Werkgebied 12: Jeugdzorg .....</i>	29
2.3	Programma Samen goed voor elkaar	5	<i>Werkgebied 13: Wet Maatschappelijke Ondersteuning .....</i>	30
2.4	Programma Ruimte voor Eerbeek	5	<i>Werkgebied 14: Arbeidsparticipatie .....</i>	31
2.5	Financiële doelstelling	6	<i>Werkgebied 15: Maatschappelijke voorzieningen en welzijn .....</i>	32
3.	Voorstellen voor de begroting	7	<i>Werkgebied 16: Onderwijs en kinderopvang .....</i>	33
3.1	Kengetallen en inrichting begroting	7		
3.2	Programmeren van de werkgebieden	8		
3.3	Organisatieontwikkeling	11		
3.4	Taakstelling programmering en organisatie	13		
3.5	Financiële ontwikkeling	13		
4	Toelichting werkgebieden	17		
	<i>Werkgebied 1: Veiligheid, Handhaving en toezicht .....</i>	18		
	<i>Werkgebied 2: Centrum Brummen .....</i>	19		
	<i>Werkgebied 3: Duurzame energie .....</i>	20		
	<i>Werkgebied 4: Economie Recreatie en Toerisme .....</i>	21		
	<i>Werkgebied 5: Klimaatmaatregelen .....</i>	22		
	<i>Werkgebied 6: Landgoederen en cultureel erfgoed .....</i>	23		
	<i>Werkgebied 7: Natuur en landschap .....</i>	24		

1. Inleiding

Wij werken voor Brummen! Dat is ons motto. Wat gaan we in 2017 voor Brummen doen? Welke rol hebben we daarbij? En wat kunnen we financieel aan?

De samenleving verandert. En de gemeente verandert mee. De overheid kantelt. De gemeente Brummen wil meer in de lokale samenleving staan. Ruimte geven aan een samenleving die meer zelf wil oppakken. En helpen waar dat kan. We blijven als gemeente wel een bijzondere rol spelen. We hebben een aantal wettelijke en uitvoerende taken die blijvend zijn. In die rol zijn we verantwoordelijk voor het algemene belang, zorgen we voor stabiliteit en zijn we een vangnet voor de kwetsbaren.

In de toekomstvisie 2030 'Innoveren met oude waarden' zijn belangrijke identiteitsvragen beantwoord. We weten wie we willen zijn. De stip op de horizon hebben we in beeld.

In ons bestuursprogramma 2014-2018 'Schakelen naar de toekomst' hebben wij onze ambities uit het coalitieakkoord uitgewerkt. En drie duidelijke prioriteiten gesteld. De decentralisaties in de zorg, goede oplossingen voor Eerbeek en een financieel gezonde ontwikkeling van de algemene en weerstandsreserve.

In de eerste helft van 2015 hebben we met de lokale samenleving het gesprek gevoerd over taken en rollen van de gemeente. Het resultaat van deze kerntakendiscussie is opgenomen in de perspectiefnota 2015-2019 'Schakelen naar de toekomst'. Op 18 juni 2015 heeft u een besluit genomen over deze perspectiefnota: over de grondhouding, de keuze voor een vijftal focus werkgebieden en een aantal vertrekpunten voor verdere uitwerking.

Wij zijn aan de slag gegaan en hebben duidelijke vervolgstappen gezet.

Allereerst zijn we in de tweede helft van 2015 tot een ingrijpende wijziging van de organisatie gekomen. De organisatie gaat anders werken om de ambities te kunnen realiseren. We gaan procesgericht werken met de klant centraal. Van buiten naar binnen. Deze verandering heeft geleid tot een vernieuwing van de

leidinggevende structuur. De organisatie ontwikkelt zich door. In deze perspectiefnota informeren wij u over de maatregelen die met de organisatieontwikkeling samen hangen. Maatregelen die om investeringen vragen, maar die ook besparingen zullen opleveren. In de begroting werken we deze maatregelen financieel uit.

Tegelijkertijd zijn we gekomen tot een uitwerking van de focussystematiek per werkgebied. In de perspectiefnota van vorig jaar was het onderscheid tussen focus werkgebieden en niet-focus werkgebieden op hoofdlijnen aangegeven. In deze perspectiefnota hebben wij uw keuzes vertaald naar een concretere inzet en programmering. Per werkgebied worden de doelstellingen, onze gemeentelijke rol en de belangrijkste maatregelen genoemd. Daarbij treft u een overzicht van de verplichte kengetallen of indicatoren aan. Deze gaan wij monitoren. Voor zover de maatregelen effect hebben op de begroting wordt dit aangegeven.

Wij zijn verheugd dat we 2015 hebben kunnen afsluiten met een positief financieel resultaat. Toch zien we een meerjarige financiële ontwikkeling die opnieuw om keuzes vraagt. Wij doen u een aantal voorstellen. En gaan daarover graag met u het gesprek aan.

In hoofdstuk 2 gaan we in op de vertrekpunten en randvoorwaarden. In hoofdstuk 3 treft u onze voorstellen aan voor de vernieuwing van de begroting, voor de werkgebieden en voor de organisatie. En geven wij u inzicht in de meerjarige financiële ontwikkelingen. Een nadere toelichting op alle werkgebieden is opgenomen in hoofdstuk 4.

2. De vertrekpunten en randvoorwaarden

2.1 Perspectiefnota 2016-2019

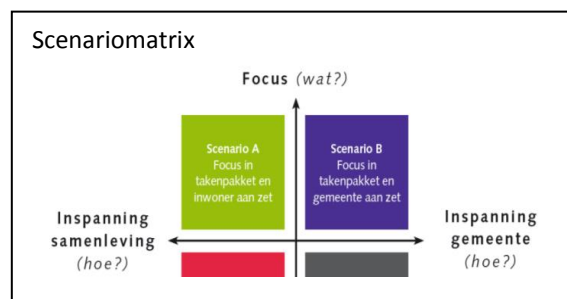
Belangrijke elementen uit de perspectiefnota zijn de ‘grondhouding’ en de het ‘focusscenario’. Omdat we niet aan alle ambities tegelijkertijd kunnen werken, heeft u prioriteiten gesteld.

Grondhouding:

- Duurzame ontwikkeling en denken in duurzaamheid
- Maatschappelijk rendement staat voorop
- Eerst ophalen, dan doen
- Alleen actie bij voldoende behoefte
- Integraal werken
- Ja, mits...
- Slagvaardig, betrouwbaar, open en transparant
- Voeling houden en netwerk benutten
- Ruimte geven, maar wel handhaven
- Eigentijdse strategische communicatie
- Eén aanspreekpunt voor wie wat van de gemeente wil
- De medewerkers van de gemeente hebben een voorbeeldfunctie

De focus werkgebieden

1. Economie Recreatie en toerisme
2. Maatschappelijke voorzieningen en welzijn
3. Openbare ruimte en afval
4. Ruimte voor Eerbeek
5. Zorg

Focus leidt niet tot grootste besparing

Er moeten keuzes worden gemaakt. We kunnen niet alles doen en verwachten dat de organisatie en onze medewerkers van de ene op de andere dag invulling geven aan een nieuwe rol. Bovendien vraagt de kanteling ook om een andere houding van de lokale samenleving. Samen, samenleving en gemeente, moeten we groeien naar een 'nieuwe manier van met elkaar omgaan'. Wij gaan graag dit ontwikkeltraject met de lokale samenleving aan.

Wij hebben vorig jaar al geconstateerd dat verdere besparingen in de werkgebieden van de focus relatief beperkt zullen zijn. Dat is het gevolg van de bezuinigingen van de afgelopen jaren. De grootste structurele afname kan worden behaald door een deel van de natuurlijke uitstroom van personeel in de periode 2016-2019 niet opnieuw in te vullen, maar onder andere met een interne verschuiving van personeel op te vangen.

2.2 Feitelijke inspanning werkgebieden

Sinds uw besluit in juni 2015 hebben wij uitvoering gegeven aan het focusscenario. De feitelijke inspanning wijkt op onderdelen af van het focusscenario. Hiervoor zijn drie redenen:

1. Als gevolg van lopende afspraken kon de inspanning van de gemeente nog niet worden verkleind
2. De gemeentelijke inspanning is toegenomen vanwege een gebleken behoefte
3. De kosten van een ontwikkeling in een niet-focus gebied wordt volledig vergoed door derden (subsidies). In dat geval wordt de ontwikkeling wel opgepakt.

Wonen en Duurzame energie ook focus

Er is aanleiding geweest op de inzet op een tweetal werkgebieden te vergroten die niet tot uw top 5 behoorden. Dat zijn de werkgebieden 'Wonen' en 'Duurzame energie'. Deze rekenen wij feitelijk dan ook tot de focus werkgebieden.

Klimaatmaatregelen en Verkeer en vervoer toegevoegd

Daarnaast hebben wij een tweetal werkgebieden toegevoegd. De eerste is 'Klimaatmaatregelen'. Dit thema was tot nu toe ondergebracht in het werkgebied 'Duurzame energie'. Ten onrechte, en de klimaatmaatregelen maken ook geen

deel uit van het koersdocument over duurzame energie. De tweede 'Verkeer en vervoer'. Dit werkgebied maakte geen deel uit van de perspectiefnota 2016-2019, omdat bij de voorbereiding vanuit de lokale samenleving hiervoor geen animo was. Echter, er zijn ontwikkelingen die wel om aandacht vragen.

2.3 Programma Samen goed voor elkaar

De uitgangspunten voor het sociaal domein blijven onverkort van kracht. Inhoudelijk betekent dit na de periode van transitie, waarbij nog veel verbeterpunten aandacht en inzet vragen, een verdieping op de inhoud, de transformatie. Belangrijke stappen zijn gezet bij de organisatie van zorg en welzijn. Definitieve vormgeving van organisatie van zorg en welzijn als ook de financiële positie zal een meerjarig perspectief krijgen. Hierbij komen in elk geval de volgende zaken aan de orde.

- Evaluatie van het team voor elkaar in het najaar van 2016, waarbij taakstelling, werkwijze en positionering voor de periode 2017-2020 zal worden vastgesteld.
- Inhoudelijke en organisatorisch vormgeving van de algemene voorzieningen in de gemeente. Hierbij zal het traject vaststelling "Strategisch plan algemene voorzieningen" en de uitkomsten van het onderzoek "Samenwerking SWB" de basis vormen.
- Beoordeling van de benodigde investeringen in organisatie(s) en samenleving om de transformatie ter doen slagen.

Centrale vraag voor het sociale domein is of de structurele budgetten (afnemend) ook structureel voldoende zijn voor de lange termijn. Er zijn substantiële reserves gevormd vanuit het uitgangspunt dat alle overschotten binnen het sociale domein worden bestemd naar bestemmingsreserves sociaal domein. Dit blijft uitgangspunt. Indien de structurele vraag voor de lange termijn en een objectief beeld van benodigde reserves voor het bieden van zekerheid van zorg en welzijn aan de inwoners kan worden beantwoord, kan aftopping van de bestemmingsreserve t.b.v. de algemene reserve worden overwogen.

2.4 Programma Ruimte voor Eerbeek

Ook in 2017 zal het programma 'Ruimte voor Eerbeek' een van de drie speerpunten van beleid zijn. De raad heeft het programma in april 2015 vastgesteld en een ontwikkelbudget ter beschikking gesteld. Vervolgens is in het

afgelopen jaar met alle betrokken partijen hard gewerkt om, middels een Mer-procedure, alle gestelde doelen naderbij te brengen.

Dat intensieve proces begint zijn vruchten af te werpen. In de vergadering van juni zal de raad, haar gevoelens kenbaar maken over het 'voorkeurs-alternatief' voor de Mer. Een uiterst belangrijke stap op weg naar een ontwerpbestemmingsplan voor nagenoeg heel het dorp Eerbeek. Zoals de planning er nu uit ziet, kan dat bestemmingsplan in de maanden september-oktober, het licht zien.

'Voorkeurs-alternatief' en ontwerpbestemmingsplan brengen de ontwikkeling van 'Ruimte voor Eerbeek' in een nieuwe fase. Immers, ieder bestemmingsplan moet niet alleen gepaard gaan met een kwalitatief hoogwaardig milieuonderzoek (Mer), het moet ook een economisch uitvoerbaar plan zijn. Dat betekent dat op basis van het 'voorkeurs-alternatief' alle te ontwikkelen functies en bestemmingen binnen het plan niet alleen een kwalitatieve impuls voor het dorp moeten opleveren en passen in het 'maatwerk geurbeleid', maar het plan moet ook financieel haalbaar zijn. Dat vraagt om een grote inspanning van alle betrokken partijen, waaronder de Industrie, Rotij, Bouwfonds, Sprengenland, Provincie. Ook van de gemeente Brummen.

Op dit moment lopen de eerste verkenningen naar de financiële haalbaarheid op basis van de mogelijke uitkomsten van de Mer. Het zal duidelijk zijn dat de uitkomsten van die verkenningen van invloed zullen zijn op de vigerende structuurvisie en de daarop afgesloten samenwerkingsovereenkomst (SOK). En dus ook voor de positie van de gemeente Brummen. Daarnaast heeft proces van de PlanMer geleid tot een vertraging in de scholenbouw. Hierdoor zullen de bouwkosten toenemen. De exacte consequenties zijn op dit moment nog niet weer te geven, maar moeten in het kader van dit document, de perspectiefnota 2017-2020, hier wel pregnant worden vermeld. Vanzelfsprekend zullen wij bij de begrotingsbehandeling uitgebreid op het onderwerp terugkomen.

2.5 Financiële doelstelling

Belangrijkste doelstelling blijft een positieve algemene reserve met een vrije ruimte van circa 1 miljoen.

Dit willen we in de begroting 2017-2020 bereiken door:

1. Programmeren van de werkgebieden:
Besparingen in de werkgebieden door keuzes maken in ambitie en rol.
2. Organisatieontwikkeling 'Wij werken voor Brummen':
Herijking van de uitgangspunten bij inrichting van de organisatie, de bedrijfsvoering en effectieve proces uitvoering (lean). In plaats van de eenmalige taakstelling op de organisatie een structureel verdien effect.
3. Herijking van reserves:
In de begroting willen wij komen tot een (eventuele) bijstelling van bestemmingsreserves t.b.v. de algemene reserve.

In het volgende hoofdstuk werken we deze uitgangspunten uit in voorstellen voor de begroting.

3. Voorstellen voor de begroting

3.1 Kengetallen en inrichting begroting

Vanaf de begroting voor 2017 zijn we verplicht een aantal veranderingen door te voeren. Deze veranderingen zijn vastgelegd in het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording.

Belangrijkste redenen voor verandering

- De wens om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken
- De wens tot betere financiële vergelijkbaarheid
- Noodzaak tot tijdige bijsturing in veranderlijke tijden
- De wens tot meer inzicht in elkaars financiële positie
- De toenemende belangstelling voor de verslaggeving in de publieke sector
- Vragen rond de huidige praktijk van het rechtmatigheidstoezicht

Belangrijkste veranderingen

- Uitvoeringsinformatie: financiële informatie per taakveld
- Prestatie-indicatoren
- Kengetallen financiële positie
- Verbonden partijen
- Inzicht in overhead en kosten
- Het stelsel van baten en lasten

Kengetallen/indicatoren

In deze perspectiefnota richten we ons op de kengetallen. De overige verplichte veranderingen verwerken we in de begroting. Op advies van de Auditcie nemen wij in de begroting alle verplichte kengetallen op. Wij gaan deze kengetallen monitoren. Waar dat al mogelijk is stellen wij voor deze kengetallen in de begroting voor 2017 een ambitie voor (prestatie-indicator). In hoofdstuk 4 treft u per werkgebied de verplichte kengetallen aan.

Voorstel 1:

In te stemmen met de opname van de verplichte kengetallen (BBV) in de werkgebieden voor de begroting (zie hoofdstuk 4)

Inrichting begroting

De Auditcie heeft in april 2015 voorgesteld de huidige indeling van de begroting aan te houden. Wel is er een proef gedaan met een andere opzet van programma 1 met een doelenboom. Waarin de strategische doelstellingen, de prestaties en de KPI's zijn opgenomen. Bij de behandeling van de begroting in oktober 2015 bleek dat deze proefinvulling om verbetering vraagt.

In het advies van de Auditcie is in eerste instantie gefocust op de wijze waarop de financiële en beleidsmatige informatie – in samenhang – wordt gepresenteerd. Een nieuwe programmabegroting moet voldoen aan de volgende criteria:

- De bestuurlijke ambities moeten duidelijk naar voren komen
- Intentie om indeling voor meerdere jaren te handhaven en op speerpunten accenten aanbrengen
- Actueel beeld van de financiële positie, maar ook een actueel beeld over de (taak)onderwerpen waarop de raad wil sturen en vervolgens dus controleren
- Compact (niets dubbel), helder en goed leesbaar
- Logisch, herkenbaar en aansprekend (ook vanuit de inwoner geredeneerd)
- Voldoen aan de landelijke eisen en richtlijnen
- Informatie die elders beschikbaar is, wordt niet opnieuw opgeschreven (bijv. internet, benchmarks, waarstaatjegemeente.nl, raadsbesluiten etc.).

Doorwerking van de werkgebieden uit de perspectiefnota in de begroting

Wij hebben de werkgebieden toebedeeld aan de bestaande programma's in de begroting. Wij hebben er voor gekozen programma 2 Ruimtelijke ontwikkeling en programma 3 Ruimtelijk beheer samen te voegen. Om dubbelingen te voorkomen. Daarnaast hebben we het werkgebied Landbouw toegevoegd aan Economie Recreatie en toerisme. En het werkgebied Vrije tijd aan het werkgebied Maatschappelijke voorzieningen en welzijn. Dit doet recht aan onze huidige inzet die past bij onze inzet voor de focus werkgebieden.

Schema 'inrichting begroting'

	Programma begroting		Werkgebieden perspectiefnota
1	Bestuur en Veiligheid	1	Veiligheid, Handhaving en toezicht
2	Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	2	Centrum Brummen
		3	Duurzame energie
		4	Economie Recreatie en toerisme
		5	Klimaatmaatregelen
		6	Landgoederen en cultureel erfgoed
		7	Natuur en landschap
		8	Openbare ruimte en afval
		9	Ruimte voor Eerbeek
		10	Verkeer en vervoer
		11	Wonen
3	Sociaal Domein	12	Arbeidsparticipatie
	Samen goed voor elkaar	13	Jeugdzorg
		14	WMO
4	Samenleving	15	Maatschappelijke voorzieningen en welzijn
		16	Onderwijs en kinderopvang
5	Bedrijfsvoering en financiering		

Voorstel 2:
Instemmen met de inrichting van de begroting met programma's en werkgebieden (zie schema 'inrichting begroting')

3.2 Programmeren van de werkgebieden

We kunnen niet alles tegelijk. Focussen blijft nodig. Ambities en mogelijkheden moeten zoveel mogelijk met elkaar in balans zijn. Toch denken wij dat ook 'anders werken' een besparing op kan leveren. 'Wij werken voor Brummen'! Dat

is het motto van onze organisatieontwikkeling. Door meer in de lokale samenleving te staan, door de grondhouding in de praktijk te brengen, doen we meer waar behoefte aan is. En daarmee is het maatschappelijk rendement van ons werk groter. En komen we ook tot een effectievere benutting van onze schaarse financiële middelen. Anders werken levert dus ook financieel voordeel op. Een financieel voordeel dat we vervolgens weer kunnen investeren in de lokale samenleving.

Besparen is voor ons dus geen doel op zich. Geen kaasschaafmethode! Maar, het gevolg van anders werken. Bij de voorbereiding van de begroting gaan wij daarbij uit van de volgende uitgangspunten:

Uitgangspunten programmeren

- prioriteiten stellen (focus werkgebieden aanhouden)
- maximaal inzetten op de inspanning van de samenleving
- maximaal inzetten op cofinanciering (subsidies, bedrijfsleven)
- innovatief aanbesteden volgens bewezen maatschappelijke en/of technische concepten
- budgetten in de begroting combineren wanneer een ontwikkeling meerdere doelen dient (dwarsverbanden, multipliereffect)

Op basis van de uitgangspunten voor het programmeren komen wij tot de volgende voorstellen voor de inzet van menskracht en middelen in de werkgebieden. In hoofdstuk 4 gaan wij per werkgebied nader in op de doelstellingen, de maatregelen, de financiële effecten en de effecten op de begroting. Hieronder treft u een samenvatting van onze voorstellen aan.

Voorstel 3:
Kennis te nemen van onze voorstellen voor de programmering van de werkgebieden

	Werkgebieden	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
1	Veiligheid, Handhaving en toezicht	<ol style="list-style-type: none"> Minder ureninzet door keuze om in het uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhavingsbeleid meer uit te gaan van vertrouwen in inwoners en bedrijven. En de inzet minder te richten op 'wat er mogelijk mis kan gaan'. Dit geldt niet voor die situaties waar de veiligheid in het geding is Keuze voor jaarlijkse evenementenvergunningen (i.p.v. meerjarige evenementenvergunningen) i.v.m. het borgen van de veiligheid Jaarlijks budget diverse kosten integraal veiligheidsbeleid 	<ol style="list-style-type: none"> Verschuiven ureninzet Verschuiven ureninzet Jaarlijks budget 	<ol style="list-style-type: none"> Afname lasten op langere termijn Geen Toename lasten Per saldo afname lasten op langere termijn
2	Centrum Brummen	Wij vergroten onze inspanning in beperkte mate. We gaan initiatieven van ondernemers en ontwikkelaars actiever faciliteren. Zoals (eventuele) initiatieven voor het Graaf van Limburg Stirumplein of de 'Brandlocatie' aan de Ambachtstraat. We denken actief mee en streven er naar passende ontwikkelen verder te brengen. Zonder daarbij de regie en procesbegeleiding op ons te nemen. Wij zullen een initiërende en regierol voor nieuwe ontwikkelingen overwegen zodra de inzet voor het programma Ruimte voor Eerbeek kan afnemen.	Verschuiven ureninzet	Geen
3	Duurzame energie	Onze inspanning blijft zich richten op het faciliteren van bestaande en nieuwe projecten. Zoals de projecten van BrummenEnergie, verduurzaming woningbezit corporaties, project Energiecoaches, monitoring energiebesparing bij bedrijven door de Omgevingsdienst Veluwe IJssel, gebruik regionale energie coördinator/energieloket en initiatieven voor het collectief benutten van daken voor zonne-energie. Wij onderhouden bestaande netwerken en zetten nieuwe op. Zoals de lokale energietafel. Tenslotte richten wij een belangrijk deel van onze inzet op projecten binnen het programma Ruimte voor Eerbeek. Zoals de ontwikkeling van solarenergie op de vm. Stortplaats aan de Doonweg, de benutting van geothermische energie voor de (papier)industrie en onderzoek naar de benutting van restwarmte van de papierindustrie.	<ol style="list-style-type: none"> Verschuiven ureninzet Duurzaamheidsreserve vooralsnog voldoende. Herijking bij begrotingsbehandeling 	<ol style="list-style-type: none"> Geen Vooralsnog geen
4	Economie Recreatie en toerisme	<ol style="list-style-type: none"> Wij faciliteren initiatieven en proberen belemmeringen weg te nemen. We onderhouden bestaande netwerken en zetten nieuwe op. Zoals: <ul style="list-style-type: none"> overleggen met de OVE, OVB, IKEL en IVB ontmoetingen in Brummen en Eerbeek samenwerking en lobby provincie, regio en buurgemeenten samenwerking gericht op promotie, marketing en toeristische informatie We zetten in op het combineren van gemeentelijke budgetten en cofinanciering provincie, regio en ondernemers. Jaarlijks budget diverse kosten, o.a. cofinanciering Investeren in planvorming en realisatie voetgangers- en fietsbrug N348 	<ol style="list-style-type: none"> Verschuiven ureninzet Jaarlijks budget Dekking uit inkomsten toeristenbelasting 	<ol style="list-style-type: none"> Geen Toename lasten Geen
5	Klimaatmaatregelen	<ol style="list-style-type: none"> Standpuntbepaling Deltaprogramma Grote rivieren Afronden dijkverleggingen Cortenoever en Voorsterklei Monitoren Deltaprogramma Grote Rivieren 	<ol style="list-style-type: none"> Geen Dekking ureninzet door het rijk Verschuiven ureninzet 	<ol style="list-style-type: none"> Geen Geen Geen
6	Landgoederen en cultureel erfgoed	Geen vervolg aan het actieprogramma landgoederen	Ureninzet valt vrij	Geen
7	Natuur en landschap	<ol style="list-style-type: none"> Uitvoeren landschapscontract. Loopt af op 31 december 2018. Vorbereiding en ontwikkeling groene opgave, onderdeel 'landschappelijke en recreatieve versterking' tussen Zutphen en Brummen: inrichting kleine landschapselementen en realisatie wandelpaden en ommetjes 	<ol style="list-style-type: none"> Verschuiven ureninzet. Cofinanciering uitvoering landschapscontract vanuit reserves Toerisme, Duurzaamheid, Sociaal domein en LOG. Ligt vast in basisbegroting Kosten worden volledig vergoed door rijk, provincie en waterschap. 	Geen

			Inclusief ambtelijke uren.	
8	Openbare ruimte en afval	<ol style="list-style-type: none"> 1. Integrale visie op beheer openbare ruimte 2. Innovatief aanbesteden volgens bewezen maatschappelijke en technische concepten 3. Opwaarderen onderhoudsniveau centra en belangrijkste entreewegen Brummen en Eerbeek. Incl. onderzoek met inwoners en ondernemers naar beeldbepalende elementen langs de entreewegen op privéterrein 4. Onderhoudsniveau C in de bestaande situatie leidt op onderdelen tot achterstallig onderhoud 5. Begeleiden inwonerinitiatief voor plus op onderhoudsniveau 6. Een aantrekkelijke woon- en leefomgeving dient meerdere doelen en partners. Inzetten op combineren gemeentelijke budgetten en cofinanciering provincie, regio en ondernemers 7. Vervangen van drie bruggen Apeldoorns kanaal 8. Uitvoering onderdeel speeltoestellen uit het jeugd- en jongerenbeleid 	<ol style="list-style-type: none"> 1. In 2017 eenmalige kosten visieontwikkeling. Meer ureninzet past in bestaande loonsom 2. Een besparing op de langere termijn 3. Stijging onderhoudskosten 4. Stijging onderhoudskosten 5. Verschuiven ureninzet 6. Een besparing op de langere termijn 7. Investering 8. Meer kosten. 	Maatregelen hebben per saldo geen effect op de basisbegroting <ol style="list-style-type: none"> 1. Eenmalige toename lasten 2. Afname lasten 3. Toename lasten 4. Toename lasten 5. Geen 6. Afname lasten op de langere termijn 7. Geen, al opgenomen in basisbegroting 8. Geen, dekking uit reserve 3D
9	Ruimte voor Eerbeek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nieuw programmaplan, PlanMER, contractonderhandelingen marktpartijen, vaststelling ruimtelijke economische visie en herziening bestemmingsplannen 2. Inzet vergroten op de uitvoering van het programmaplan 3. Eenmalig werkbudget voor het faciliteren en cofinancieren van initiatieven/verkenningen/onderzoeken. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. PM 2. Verschuiven ureninzet 3. Werkbudget opvoeren 	<ol style="list-style-type: none"> 1. PM 2. Geen 3. Toename lasten
10	Verkeer en vervoer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lobby starten om de westelijke rondweg Brummen op de provinciale verkeersagenda te krijgen 2. Verbeteren participatie c.q. betrokkenheid belanghebbenden/omwonenden bij inrichtingsvraagstukken 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budget eenmalige kosten voor een verkenning kunnen komen te vervallen 2. Geen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eenmalige afname lasten 2. Geen
11	Wonen	Ontwikkeling uitvoeringsprogramma en prestatieafspraken met de corporaties en de huurderverenigingen	Verschuiven ureninzet	Geen
12	Jeugdzorg	Spoorboekje Preventie jeugd, Samenwerking en afstemming huisartsen en ontwikkelen zorgmonitor	Ontwikkelkosten	Geen, dekking vanuit reserve 3D
13	WMO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwikkeling plan van aanpak 'Eenzaamheid', plan van aanpak 'Ouderen' en ontwikkelen zorgmonitor 2. Onder andere spoorboekjes Dagbesteding en Clientondersteuning. En procesbegeleiding spoorboekje Mantelzorg 	Ontwikkelkosten en kosten procesbegeleiding	Geen, dekking vanuit reserve 3D
14	Arbeidsparticipatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwikkeling van een nieuwe voorziening: Leerwerkbedrijf Beschut werk 2. Verdienmodel Participatiewet 3. Integratie Delta Het Plein 4. Versterking Brummen Scoort 	Ontwikkelkosten. Noodzakelijke omvang investeringen nog onbekend.	Geen, dekking vanuit reserve 3D
15	Maatschappelijke voorzieningen en welzijn	Ontwikkeling 'Strategisch plan algemene voorzieningen'. Inhoudelijke en organisatorisch vormgeving van de algemene voorzieningen in de gemeente.	Investeringen in de voorbereiding, ontwikkeling en uitvoering. Noodzakelijke omvang investeringen nog onbekend. Besparingen op de langere termijn door afbouwen van subsidierelaties en efficiencyvoordelen door samenwerking in programma's en accommodatie	Afname lasten op de langere termijn
16	Onderwijs en kinderopvang	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bouw twee scholen tot eind 2017 2. Overdragen beheer en onderhoud aan scholen 3. Verkenning van herontwikkelingsmogelijkheden vrijkomende schoollocaties 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Investeringen. 2. Rijksbudget wordt rechtstreeks aan scholen overgedragen 3. Geen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen, voorzien in bestemmingsreserve 2. Geen 3. Geen

3.3 Organisatieontwikkeling

De grondhouding uit de perspectiefnota 2015-2019 hebben we uitgewerkt in een typering van onze gemeentelijke organisatie over 3-5 jaar. Zo weten we op hoofdlijnen hoe onze organisatie er uit moet gaan zien. En hebben voldoende duidelijkheid en legitimatie om investeringen in de organisatie te doen.

Typering op hoofdlijnen.....

Visie: optimale dienstverlening en kostenbewust

Wij streven naar optimale en betrouwbare dienstverlening. En naar het grootst mogelijke maatschappelijke rendement. Wij staan dicht bij onze klanten. Denken in kansen, met het algemene belang voorop. Wij werken samen met inwoners en bedrijven waar dat een toegevoegde waarde heeft. De (meerjarige) begroting is op orde en er wordt kritisch op de financiën gelet. Met beperkte middelen leveren wij de best mogelijke dienstverlening en de meest efficiënte bedrijfsvoering. We zijn compact en flexibel om in te kunnen spelen op maatschappelijke veranderingen. Wij geloven in bewezen technologie en handelen op basis van bewezen maatschappelijke en technische concepten.

Dienstverlening en bedrijfsvoering

We komen de inwoner en het bedrijf tot op zekere hoogte in haar of zijn behoeften tegemoet. Werken daarbij procesgericht. Digitaal waar het kan en persoonlijk waar het moet. Wanneer maatschappelijke initiatieven en behoeften een grote inspanning van ons vragen, peilen wij eerst de behoefte. Alleen bij voldoende behoefte komen we in actie.

Wij maken in onze dienstverlening een onderscheid tussen:

- de service die de klant altijd mag verwachten (weergegeven in servicenormen)
- participatievormen (geënt op de participatieladder)

Een belangrijke rol is weggelegd voor klantadviseurs, procesmanagers en -coördinatoren en financiële bewakers. Maar, ook voor functies

gericht op een goed relatiebeheer en het verbinden van inwoners en lokale partners. Lean is leidend voor ons handelen en doen.

De bedrijfsvoering is klantgericht, efficiënt, proces gestuurd en betrouwbaar. De sturing vanuit medewerkers en management focust op houding en gedrag t.o.v. de klanten en is gericht op een voortdurende verbetering van het serviceniveau en de participatie. De sturing wordt ondersteund door kwalitatieve en kwantitatieve informatie op basis van metingen aan de hand van prestatie-indicatoren.

Cultuur

Een cultuur waarbij persoonlijk eigenaarschap, loyaliteit, betrouwbaarheid en openheid en transparantie belangrijke kenmerken zijn. Inspanning wordt beloond. Slagvaardig, gericht op een efficiënte en effectieve uitvoering. De medewerkers hebben een voorbeeldfunctie.

Inzet van kanalen

- Balies, Telefoon, Internet, Post, App's zijn allen gelijkwaardige kanalen. Digitaal waar kan, face tot face waar het moet
- Het KCC is een eerstelijnsopvang voor klantencontacten. Is niet verantwoordelijk voor de inhoud. Beantwoordt waar mogelijk direct vragen van de klant. De klant wordt maximaal één keer doorverwezen naar een medewerker die de contactpersoon blijft tot alle vragen zijn beantwoordt, producten en diensten zijn verleend (accountfunctie).
- Er wordt ook informatie gegeven over producten en diensten van (lokale) partners (gemeentewinkel). Het loket in Eerbeek ontwikkelt zich op een gelijke wijze.

Maatregelen ontwikkeling organisatie

Op basis van deze typering hebben wij een maatregelenpakket samengesteld om de organisatie door te ontwikkelen. Dat vraagt investeringen en levert besparingen op.

1. Optimaliseren dienstverlening

Om de dienstverlening te optimaliseren zijn investeringen nodig in het klantencontactcentrum (o.a. klantinformatiesysteem en controlesysteem reisdocumenten). En in een verbetering van andere digitale systemen.

Daarnaast zijn investeringen nodig om de Omgevingswet te implementeren. De actualisatie/herziening van bestemmingsplannen zullen we kritisch, mede in relatie tot de komst van de Omgevingswet, beschouwen. En kosten en baten goed tegen elkaar afwegen. In de begroting komen wij hier op terug.

2. Kostenbewust handelen, zerobased begroten

Deze manier van werken moet een besparing opleveren. De planning en control cyclus wordt geoptimaliseerd. Maakt onderdeel uit van het leanproces Financiën. Dat vraagt ook vanuit de organisatie een verbeteringslag. Het opstellen van de begroting, jaarstukken, rapportages zijn geen activiteiten die primair tot de verantwoordelijkheid horen van financiën. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het gehele concern. Dat betekent dat budgethouders en kredietbewakers met de aan hen ter beschikking gestelde middelen om bepaalde resultaten te realiseren, behoren om te gaan als ware het hun eigen geld.

Juist deze grondhouding maakt dat er creatiever gezocht wordt naar oplossingen die soms het eigen werkveld ontstijgen. Maar ook dat meer diepgang in de afwegingen gemaakt wordt om al dan niet een investering te doen of andere faseringen aan te brengen. Uitgangspunt is zero based begroten. Aan de hand van integrale afwegingen en vanuit concreet geformuleerde doelstellingen, opgebouwde onderbouwingen, kunnen budgetten worden toegekend en gekoppeld aan concrete resultaten.

3. Lean als leidend principe

Vanuit het leanmanagement verbinden we een reductie aan kosten en het verkorten van doorlooptijden. Deze reductie wordt als resultaatverplichting in de prioriteiten voor 2017 vastgesteld.

4. Centrale sturing op arbeidspotentieel & ontwikkeling door HR

Wij streven naar professionals met passie voor hun vak, die van buiten naar binnen kunnen denken en handelen, betrokken, gemotiveerd en gekwalificeerd zijn en blijven. Uitgangspunt voor de organisatieontwikkeling is dat, door onder andere door natuurlijke uitstroom, het inzetten van een flexibele schil, processturing, digitalisering en leanmanagement, gestuurd kan worden op de totale loonsom.

Kostenbewust sturen komt tot uitdrukking in een sterk en kwalitatief werkend PSA. Hiertoe zal een eenmalige investering gedaan worden, waardoor gemonitord kan worden, en op basis van te maken keuzes adequaat en tijdig consequenties gespiegeld kunnen worden.

Ook staat strategische personeelsplanning centraal. Capaciteit en kwaliteit van het arbeidspotentieel wordt inzichtelijk. We investeren op de gewenste en noodzakelijke inzetbaarheid van medewerkers door de herijking van het IWP proces, te investeren in kennis en vaardigheden gekoppeld aan de kanteling van de organisatie en toekomstige vragen en arbeidsmarkt. In de begroting zal daartoe rekening gehouden worden.

We hebben blijvende aandacht voor beïnvloedbaar verzuim, en sturen nadrukkelijk op anders omgaan met ziektevervanging.

Tenslotte doen wij u in de begroting een voorstel met betrekking tot de inzet en ontwikkeling van voormalige medewerkers van Delta bij de buitendienst.

5. Voldoende toerusten van bedrijfsvoering

Om een procesgerichte netwerkorganisatie, waar we de klant centraal stellen, te worden en te blijven is het van belang dat de bedrijfsvoering is ingericht en voldoende is toegerust. Hiervoor is noodzakelijk dat de verschillende processen zo efficiënt mogelijk worden ingericht. Naast het leanen en strategisch personeelsmanagement moeten er voldoende en goede middelen beschikbaar zijn. De belangrijkste investeringen zijn op het gebied van Documenteren & Archiveren en Automatisering. Deels wettelijk verplicht. En noodzakelijk om een kwaliteitsslag te kunnen maken.

3.4 Taakstelling programmering en organisatie

Er moeten keuzes worden gemaakt. We kunnen niet alles doen en verwachten dat de organisatie en onze medewerkers van de ene op de andere dag invulling geven aan een nieuwe rol. Bovendien vraagt de kanteling ook om een andere houding van de lokale samenleving. Samen, samenleving en gemeente, moeten we groeien naar een 'nieuwe manier van met elkaar omgaan'. Wij gaan graag dit ontwikkeltraject met de lokale samenleving aan.

Nieuwe koers

De nieuwe koers die wij hebben ingezet bij de doorontwikkeling van de organisatie ten aanzien van de inzet van medewerkers is de volgende.

1. De loonsom uit de begroting is leidend voor de omvang van de organisatie. We sturen dus op de loonsom en niet op aantallen fte's. Dit geldt voor vast personeel en tijdelijke inhuur
2. Extra benodigde uren voor inhoudelijke projecten en programma's, moeten vooraf worden begroot en worden gefinancierd uit programmabudgetten.

De loonsom en de programmagelden worden bij de begroting bepaald op basis van de inhoudelijke keuzes die de raad maakt bij het vaststellen van de begroting.

Gekoppeld aan een flexibele inzet en doorontwikkeling van medewerkers wordt met deze koers bereikt dat de loonsom en de inhuur de beleidsmatige keuzes volgt en wordt overschrijding van het inhuurbudget voorkomen. Daarbij is de processturing gericht op een tijds winst in de uitvoering. Dit zal een dalende loonsom in de komende jaren tot gevolg hebben.

Nieuwe taakstelling

Wij hebben vorig jaar geconstateerd dat verdere besparingen in de werkgebieden van de focus relatief beperkt zullen zijn. Dat is het gevolg van de bezuinigingen van de jaren daarvoor. De verdere ontwikkeling van de organisatie op basis van de maatregelen levert een besparing op. De grootste structurele afname kan worden behaald door een deel van de natuurlijke uitstroom van personeel in de periode 2016-2019 niet opnieuw in te vullen, maar onder andere met een interne verschuiving van personeel op te vangen.

Vanuit de oude organisatiestructuur lag er een financiële taakstelling op de organisatie en overhead. Per 1 april is de nieuwe organisatie van start gegaan en hierbij past de taakstelling niet meer. In de eerste Burap 2016 hebben wij deze dan ook laten vervallen. In de perspectiefnota van vorig jaar is een grove inschatting gemaakt van de afname van de begroting bij een keuze voor het focusscenario. En hebben wij een voorzichtige een voorzichtige en in onze ogen reële ambitie geformuleerd: een afname van € 500.000 tot € 1.000.000 voor 4 jaar (2016-2019). Deze ambitie vinden wij nog steeds reëel en houden wij aan. Dat betekent dat we uitgaan van een structurele besparing door in de programmering te focussen en maatregelen door te voeren in de organisatie. In totaal een besparing van € 125.000 per jaar.

Voorstel 4:

Instemmen met een taakstelling van € 125.000 per jaar op basis van de programmering in de werkgebieden en de maatregelen in de organisatieontwikkeling

3.5 Financiële ontwikkeling

De startsituatie van de dit moment

Een van de speerpunten in deze bestuursperiode is een financieel beleid dat leidt tot "een sluitende begroting gericht op herstel van de omvang van het eigen vermogen". Om dit te bereiken wordt toegewerkt naar een omvang van de "Vrije Reserve" ter grootte van een volledig aanwezige Weerstandsreserve, aangevuld met minimaal € 1.000.000.

Bij de vaststelling van de begroting 2016 op 29 oktober 2015 werd er van uitgegaan dat er eind 2015 een *negatieve* vrije reserve zou zijn van ruim € 2.400.000. Mede vanwege een positief resultaat van de jaarrekening 2015 is dit bedrag nu teruggebracht tot ruim € 390.000 *negatief* per eind 2015. De weg naar herstel is daarmee ingeslagen.

Inmiddels zijn ook de resultaten bekend van de 1^e Bestuursrapportage 2016. Via deze rapportage wordt de begroting 2016 geactualiseerd en bijgesteld met de

ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan in de periode september 2015 tot en met februari 2016. Uitkomst van de deze rapportage is dat het geraamde overschot van de begroting 2016 is omgeslagen in een geraamd tekort van ruim €175.000. In de Bestuursrapportage wordt een analyse gegeven van de oorzaken van deze omslag. Daarbij gaat het ondermeer om doorgeschoven productie uit 2015, de kosten van de vernieuwde ambtelijke organisatie, cao-ontwikkelingen en hernieuwde inzichten in de belastingopbrengsten en de Gemeentefondsuitkering.

Er wordt vanuit gegaan dat het nu geraamde tekort voor 2016 in de loop van het jaar kan worden ingelopen, zodat er bij het opmaken van de jaarrekening 2016 geen tekort zal zijn. Gevolg hiervan is wel dat er in 2016 daarom geen ruimte beschikbaar komt om de vrije reserve verder aan te vullen. Reden te meer om te zorgen dat vanaf 2017 de weg richting herstel verder wordt vervolgd.

Eerste doorrekeningen voor de komende jaren, de basis

Als financiële onderlegger voor deze Perspectiefnota en als voorbereiding voor de Programmabegroting 2017-2020 is een eerste doorrekening gemaakt van de financiële ontwikkelingen voor de komende jaren. Hierin zijn met name meegenomen de zogenoemde “autonome ontwikkelingen”, zoals prijscompensaties, cao ontwikkelingen, vervangingsinvesteringen etc. Op basis van deze doorrekening kan de volgende prognose worden gegeven van de ontwikkeling van de vrije reserve:

Stand einde jaar	X € 1.000
2015	€ 390 N
2016	€ 390 N
2017	€ 669 N
2018	€ 651 N
2019	€ 381 N
2020	€ 196 V

In de beschrijving van de diverse werkgebieden is het budgetverloop voor de komende jaren weergegeven.

De aanvullende maatregelen

Vervolgens zijn richting 2017 en doorkijkend naar 2020 wensen en noodzakelijkheden in beeld gebracht die beslag leggen op middelen en zijn de voorstellen die bij de werkgebieden worden genoemd doorgerekend, waaronder een nog verder uit te werken taakstelling vanuit de organisatieontwikkeling in brede zin. Bij deze uitwerking zal o.a. rekening worden gehouden met de effecten van het verder stroomlijnen van processen binnen de organisatie, het zogenoemde “LEAN proces” en de gevolgen van de natuurlijke uitstroom vanwege het bereiken van de pensioenleeftijd van medewerkers.

Wat dit betekent voor de prognose van de ontwikkeling van het saldo van de begroting wordt hierna per werkgebied en programma aangegeven. Daaronder het effect voor de stand van de vrije reserve.

Werkgebied x € 1.000	2017	2018	2019	2020
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Bestuur en Dienstverlening	2.784	2.738	2.811	2.792
Veiligheid, Handhaving en Toezicht	2.175	2.207	2.211	2.237
TOTAAL PROGRAMMA 1 BESTUUR EN VEILIGHEID	4.959	4.945	5.022	5.029
Centrum Brummen	56	56	56	56
Duurzame energie	0	66	0	0
Klimaatmaatregelen	0	0	0	0
Landgoederen en Cultureel Erfgoed	267	277	267	273
Natuur en Landschap	416	361	347	347
Openbare Ruimte en Afval	2.724	2.795	2.803	2.782
Ruimte voor Eerbeek	201	161	161	161
Verkeer en Vervoer	332	313	314	314
Wonen	317	332	326	319
Economie, Recreatie en Toerisme	99	99	99	99
TOTAAL PROGRAMMA 2 RUIMTELIJKE ORDENING EN BEHEER	4.412	4.461	4.373	4.351
Arbeidsparticipatie	1.597	1.603	1.607	1.610
Jeugdzorg	-48	-48	-48	-48
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	1.929	2.022	2.021	2.025
TOTAAL PROGRAMMA 3 SOCIAAL DOMEIN	3.478	3.577	3.579	3.587
Maatschappelijke Voorzieningen en Welzijn	1.894	1.809	1.721	1.732
Onderwijs en Kinderopvang	1.975	2.020	2.011	2.022
TOTAAL PROGRAMMA 4 SAMENLEVING	3.869	3.829	3.732	3.753
Bedrijfsvoering	4.150	4.076	4.032	3.890
Financiering en Overig	-20.227	-20.764	-21.179	-21.517
TOTAAL PROGRAMMA 5 BEDRIJFSVOERING EN FINANCIERING	-16.077	-16.687	-17.147	-17.627
TOTAAL GENERAAL	642	124	-440	-906
	nadelig	nadelig	voordelig	voordelig

Prognose verloop Vrije Reserve

Stand einde jaar	X € 1.000
2015	€ 390 N
2016	€ 390 N
2017	€ 1.032 N
2018	€ 1.156 N
2019	€ 716 N
2020	€ 190 V

Conclusie en de aanpak in de komende maanden

De bovenstaande overzichten geven aan dat de prognose op dit moment leidt tot niet sluitende begrotingen in 2017 en 2018 en het verder opschuiven in de tijd van het herstel van de positie van de vrije reserve. Daarmee wordt niet voldaan aan een van de speerpunten in deze bestuursperiode, hetgeen direct de koers voor de komende maanden bepaalt.

De zomermaanden zullen gebruikt gaan worden voor het verder verfijnen van de nu verwerkte cijfers richting eind augustus en het verwerken van de meest actuele gegevens, o.a. als het gaat om de gemeentefondsuitkering. Deze is nu opgenomen op basis van de meest recente circulaire uit december 2015. In de programmabegroting 2017 zullen de cijfers worden opgenomen op basis van de circulaire van mei 2016.

Ook zullen de gevolgen van de behandeling van deze Perspectiefnota worden meegenomen bij de verdere voorbereiding van de programmabegroting 2017-2020.

Een en ander moet er toe leiden dat er eind september een structureel meer dan sluitende begroting 2017 aan de gemeenteraad kan worden aangeboden, waarmee een verdere impuls aan het herstel van het eigen vermogen kan worden gegeven.

Daarbij zal ook een herbeoordeling plaatsvinden van de beschikbare bestemmingsreserves. Dit met als doel om middelen vrij te spelen voor andere doeleinden, of te gebruiken voor een extra impuls voor de vrije reserve. Ook het instellen van plafonds behoort tot de mogelijkheden.

In het bijzonder vragen wij nu al uw aandacht voor herbeoordeling van reserves, met name die voor het sociaal domein en LOG

Resumerend stellen wij u het volgende voor:

Voorstel 5:

De bereidheid uit te spreken om, in het licht van de financiële positie van de gemeente Brummen, te komen tot een herbeoordeling van de beschikbare bestemmingsreserves en het eventueel instellen van plafonds.

Voorstel 6:

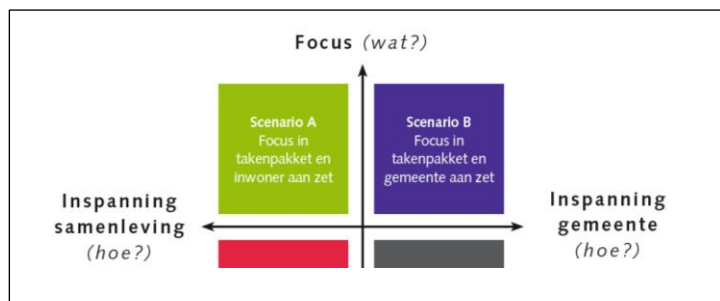
Eventueel een oplossingsrichting mee te geven om te komen tot sluitende begrotingen voor 2017 en 2018

Autorisatie (vaststelling) van de budgetten 2017 vindt dan uiteindelijk plaats door uw raad in de begrotingsvergadering van 3 november 2016.

4 Toelichting werkgebieden

Wij hebben de scenariomethodiek ten aanzien van taken en rollen verder uitgewerkt. Per werkgebied worden de doelstellingen, onze gemeentelijke rol en de belangrijkste maatregelen genoemd. Daarbij treft u een overzicht van de verplichte kengetallen of indicatoren aan. Deze gaan wij monitoren. Voor zover de maatregelen effect hebben op de begroting wordt dit aangegeven.

Focus werkgebieden:

Er is sprake van een duidelijke 'inspanning van de samenleving' wanneer de gemeente geen rol heeft of het zo veel mogelijk aan de samenleving overlaat. De gemeente beperkt zich vooral tot faciliteren en stimuleren. Waar nodig heeft de gemeente in een initiatiefase een regisserende rol. Begeleidt het proces. Zoals bij de ontwikkeling van nieuwe kaders en het opzetten van nieuwe netwerken. Na verloop van tijd vermindert de inspanning van de gemeente. De samenleving houdt zelf het nieuwe netwerk in stand of geeft uitvoering aan het nieuwe kader.

Er is sprake van een duidelijke 'inspanning van de gemeente' wanneer de gemeente niet alleen nieuwe netwerken initieert of nieuwe kaders ontwikkelt, maar procesbegeleider is, regisseert, reguleert (wet- en regelgeving) of realiseert.

Werkgebied 1:

Veiligheid, Handhaving en toezicht

Strategische doelstelling:

Wij staan garant voor de basisveiligheid. Iedereen moet veilig zijn en zich veilig kunnen voelen. Wij handhaven en houden toezicht.

Waar staan we nu:

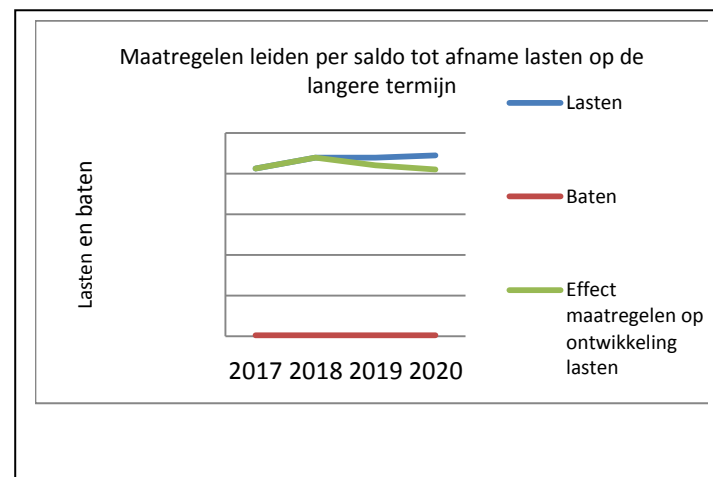
In dit werkgebied levert vooral de gemeente een inspanning. Wij hebben een regulerende en toezichthoudende rol. Het integraal veiligheidsplan is gereed en vastgesteld. We geven uitvoering aan het Toezicht en Handhavingsbeleid fysieke leefomgeving 2015-2019 het Preventie en handhavingsplan Drink en Horeca 2014-2018. Onze handhavers en toezichthouders hebben ook een 'oog- en oorfunctie'.

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Pm	Monitoren vanaf 2016
2	Verplicht BBV	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	Pm	Monitoren vanaf 2016
3	Verplicht BBV	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	Pm	Monitoren vanaf 2016
4	Verplicht BBV	Geweldmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	Pm	Monitoren vanaf 2016
5	Verplicht BBV	Diefstal uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	Pm	Monitoren vanaf 2016
6	Verplicht BBV	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	Pm	Monitoren vanaf 2016
7	Facultatief BBV	Aantal dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt	%	Pm	Monitoren vanaf 2017
8	Facultatief BBV	Mate van overlast van buurtbewoners	% dat in enige mate te maken heeft met overlast (heel veel, veel en soms)	Pm	Monitoren vanaf 2017
9	Lokale toevoeging	Pm	Pm	Pm	Pm

	Operationele doelstelling	Maatregelen	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Geen	Geen	Geen
	College			
2	Onderhouden bestaande en nieuwe netwerken	Intensiveren samenwerking met buurgemeenten, regio en provincie ter verbetering van efficiency en effectiviteit	Geen	Geen
3	Uitvoering geven aan wettelijke kaders	<ol style="list-style-type: none"> Minder ureninzet door keuze om in het uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhavingsbeleid meer uit te gaan van vertrouwen in inwoners en bedrijven. En de inzet minder te richten op 'wat er mogelijk mis kan gaan'. Dit geldt niet voor die situaties waar de veiligheid in het geding is Keuze voor jaarlijkse evenementenvergunningen (i.p.v. meerjarige evenementenvergunningen) i.v.m. het borgen van de veiligheid Jaarlijks budget diverse kosten integraal veiligheidsbeleid 	<ol style="list-style-type: none"> Verschuiven ureninzet Verschuiven ureninzet Jaarlijks budget 	<ol style="list-style-type: none"> Afname lasten op langere termijn Geen Toename lasten

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 2.175.000	-€ 2.207.000	-€ 2.211.000	-€ 2.237.000

Werkgebied 2:

Centrum Brummen

Strategische doelstelling:

Wij willen samen met onze lokale partners het functioneren en de ruimtelijke kwaliteit van het centrumgebied verbeteren.

Waar staan we nu:

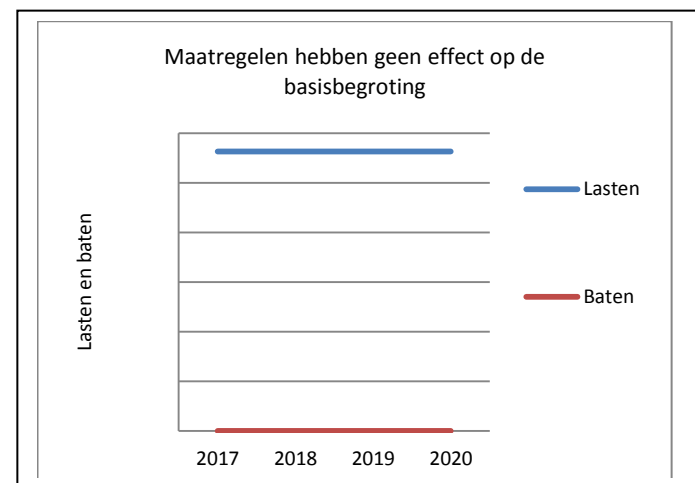
In dit werkgebied leveren vooral de ondernemers een inspanning. In de huidige situatie denken wij mee met initiatiefnemers voor nieuwe passende ontwikkelingen in het centrumgebied. Maar, hebben daarbij geen initiërende of regierol. Deze inzet is het gevolg van de keuze om de inzet te focussen op het programma Ruimte voor Eerbeek.

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Lokale toevoeging	Pm	Pm	Pm	Pm

	Operationele doelstelling	Maatregelen	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Geen	Geen	Geen
	College			
2	<ul style="list-style-type: none"> - Faciliteren en wegnemen belemmeringen - Combineren gemeentelijke budgetten en benutten mogelijkheden cofinanciering 	Wij vergroten onze inspanning in beperkte mate. We gaan initiatieven van ondernemers en ontwikkelaars actiever faciliteren. Zoals (eventuele) initiatieven voor het Graaf van Limburg Stirumplein of de 'Brandlocatie' aan de Ambachtstraat. We denken actief mee en streven er naar passende ontwikkelen verder te brengen. Zonder daarbij de regie en procesbegeleiding op ons te nemen. Wij zullen een initiërende en regierol voor nieuwe ontwikkelingen overwegen zodra de inzet voor het programma Ruimte voor Eerbeek kan afnemen.	Verschuiven ureninzet	Geen

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 56.000	-€ 56.000	-€ 56.000	-€ 56.000

Werkgebied 3:

Duurzame energie

Strategische doelstelling:

Wij willen samen met lokale en bovenlokale partners streven naar energieneutraliteit in 2030 in de gemeente Brummen

Waar staan we nu:

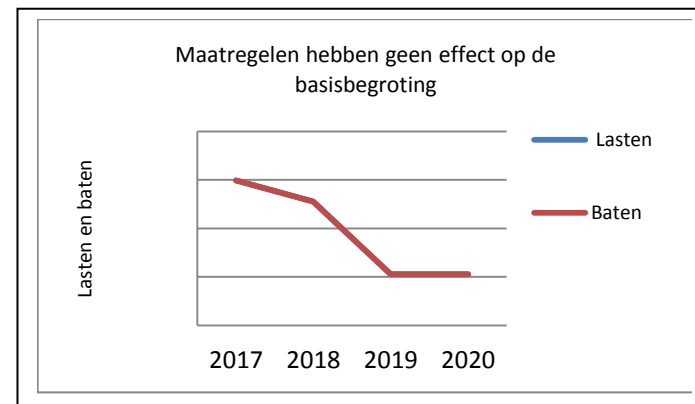
In dit werkgebied levert vooral de samenleving een inspanning. Wij faciliteren initiatieven en projecten en proberen belemmeringen weg te nemen. Ook geven wij invulling aan onze voorbeeldfunctie. Het Koersdocument Duurzame energie ligt ter besluitvorming bij de gemeenteraad voor. Wij bereiden een uitvoeringsagenda bij dit koersdocument voor.

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Hernieuwbare elektriciteit	Percentage	Pm	Monitoren vanaf 2016
2	Lokale toevoeging	PM	Pm	Pm	Pm

	Operationele doelstelling	Maatregelen	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Geen	Geen	Geen
	College			
2	<ul style="list-style-type: none"> - Faciliteren en wegnemen belemmeringen - Onderhouden en opzetten netwerken - Combineren gemeentelijke budgetten en benutten mogelijkheden cofinanciering 	<p>Onze inspanning blijft zich richten op het faciliteren van bestaande en nieuwe projecten. Zoals de projecten van BrummenEnergie, verduurzaming woningbezit corporaties, project Energiecoaches, monitoring energiebesparing bij bedrijven door de Omgevingsdienst Veluwe IJssel, gebruik regionale energie coördinator/energieloket en initiatieven voor het collectief benutten van daken voor zonne-energie. Wij onderhouden bestaande netwerken en zetten nieuwe op. Zoals de lokale energietafel. Tenslotte richten wij een belangrijk deel van onze inzet op projecten binnen het programma Ruimte voor Eerbeek. Zoals de ontwikkeling van solarenergie op de vm. Stortplaats aan de Doonweg, de benutting van geothermische energie voor de (papier)industrie en onderzoek naar de benutting van restwarmte van de papierindustrie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verschuiven ureninzet 2. Duurzaamheidsreserve vooralsnog voldoende. Herijking bij begrotingsbehandeling 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen 2. Vooralsnog geen

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Werkgebied 4:

Economie Recreatie en Toerisme

Strategische doelstelling:

Wij willen samen met ondernemers werken aan een toekomstbestendige lokale economie met een goed vestigingsklimaat.

Waar staan we nu:

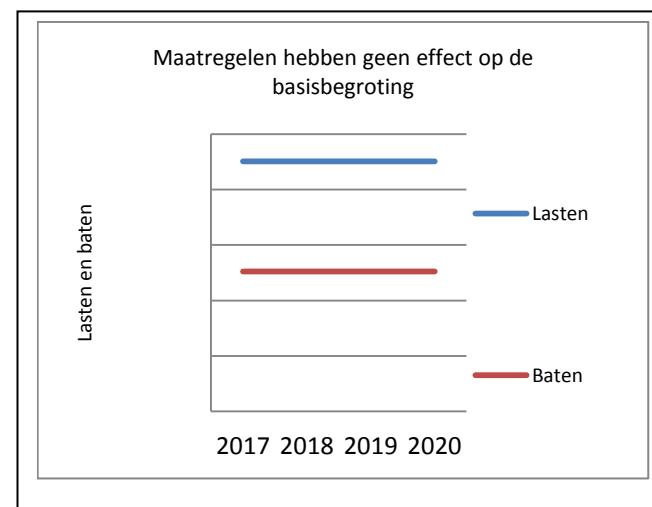
In dit werkgebied levert vooral de samenleving een inspanning. Met name ondernemers. De industrie, het midden- en kleinbedrijf en de agrarische ondernemers. Wij faciliteren initiatieven en proberen belemmeringen weg te nemen. Zoals bij de uitrol van het glasvezelnetwerk. Dit jaar hebben wij de inzet in dit werkgebied verder kunnen vergroten.

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Bruto gemeentelijk product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	CBS/ KvK	Monitoren vanaf 2016
2	Verplicht BBV	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS/ KvK	Monitoren vanaf 2016
3	Facultatief BBV	Waardering vestigings-/ ondernemersklimaat	Score rapportcijfer van 1 t/m 10	Ondernemerspanel	Monitoren vanaf 2017
4	Lokale toevoeging	Gelijk aan nummer 3			

	Operationele doelstelling	Maatregelen	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Geen	Geen	Geen
	College			
2	<ul style="list-style-type: none"> - Faciliteren en wegnemen belemmeringen - Onderhouden en opzetten netwerken - Combineren gemeentelijke budgetten en benutten mogelijkheden cofinanciering 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wij faciliteren initiatieven en proberen belemmeringen weg te nemen. We onderhouden bestaande netwerken en zetten nieuwe op. Zoals: <ul style="list-style-type: none"> - overleggen met de OVE, OVb, IKEL en IVB - ontmoetingen in Brummen en Eerbeek - samenwerking en lobby provincie, regio, en buurgemeenten - samenwerking gericht op promotie, marketing en toeristische informatie 2. Jaarlijks budget diverse kosten, o.a. cofinanciering 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verschuiven ureninzet 2. Jaarlijks budget 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen 2. Geen
3	Planvorming en realisatie voetgangers- en fietsbrug N348	Investeren in planvorming en realisatie.	Dekking uit inkomsten toeristenbelasting	Geen

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 99.000	-€ 99.000	-€ 99.000	-€ 99.000

Werkgebied 5:

Strategische doelstelling:

Waar staan we nu:

Kengetallen:

Klimaatmaatregelen

Wij dragen bij aan de veiligheid met betrekking tot hoog water in de IJssel.

In dit werkgebied levert vooral de samenleving een inspanning, in het bijzonder Rijkswaterstaat en het Waterschap. Wij faciliteren de dijkverleggingen in Cortenoever en de Voorsterklei conform de gemaakte afspraken met het rijk en het waterschap. En faciliteren goede oplossingen voor agrarische bedrijven en inwoners. De dijkverleggingen zijn nagenoeg afgerond. Daarnaast monitoren wij de ontwikkeling van het Deltaprogramma Grote Rivieren.

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Lokale toevoeging	Pm	Pm	Pm	Pm

	Operationele doelstelling	Maatregelen	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Standpuntbepaling Deltaprogramma grote rivieren	Geen	Geen
	College			
2	Faciliteren en monitoren	1. Afronden dijkverleggingen Cortenoever en Voorsterklei 2. Monitoren Deltaprogramma Grote Rivieren	1. Dekking ureninzet door het rijk 2. Verschuiven ureninzet	1. Geen 2. Geen

Werkgebied 6:

Strategische doelstelling:

Waar staan we nu:

Kengetallen:

Landgoederen en cultureel erfgoed

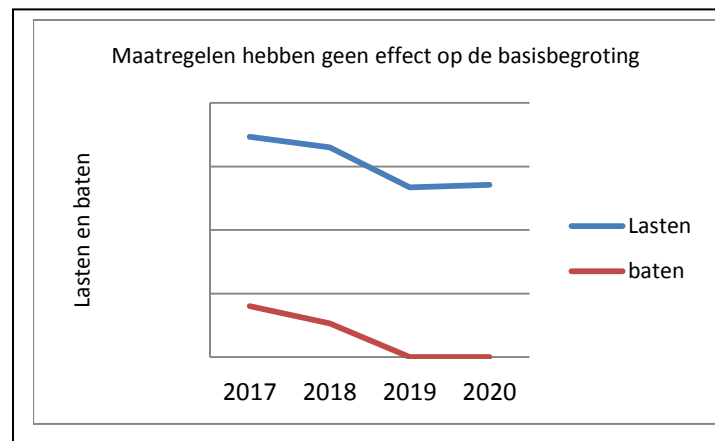
Bescherming van de cultuurhistorische waarden en faciliteren van herstel.

In dit werkgebied levert vooral de samenleving een inspanning. Wij faciliteren initiatieven door uitvoering te geven aan het actieprogramma Landgoederen. Dit programma loopt af op 31 december 2016. Wij verlenen geen monumentensubsidies, maar willen passende initiatieven voor nieuwe economische dragers in monumentale bebouwing faciliteren.

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Lokale toevoeging	Pm	Pm	Pm	Pm

	Operationele doelstelling	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Geen	Geen	Geen
	College			
2	Faciliteren en wegnemen belemmeringen	Geen vervolg aan het actieprogramma landgoederen	Verschuiven ureninzet	Geen

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 267.000	-€ 277.000	-€ 267.000	-€ 273.000

Werkgebied 7:

Natuur en landschap

Strategische doelstelling:

Behoud en versterking van natuur en landschap, zonder de ontwikkeling van nieuwe natuurgebieden. De bestaande balans tussen het areaal natuur en areaal agrarische grond behouden.

Waar staan we nu:

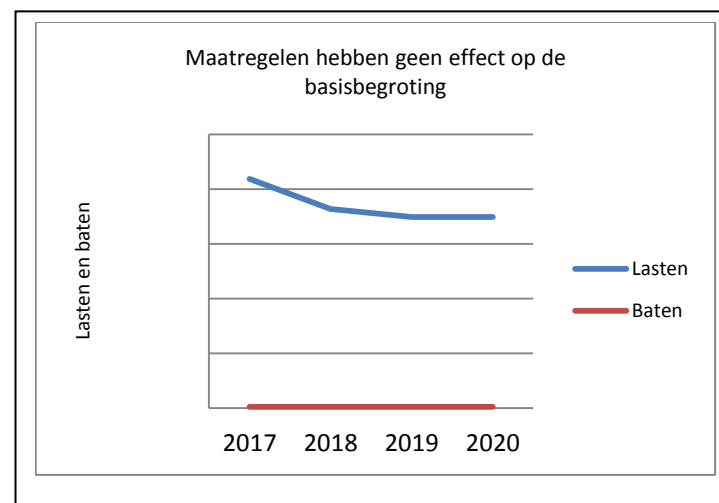
In dit werkgebied levert vooral de samenleving een inspanning. Wij faciliteren initiatieven door uitvoering te geven aan het landschapscontract.

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Lokale toevoeging	Pm	Pm	Pm	Pm

	Operationele doelstelling	Maatregelen	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Geen	Geen	Geen
	College			
2	Uitvoering landschapscontract	Uitvoeren landschapscontract. Loopt af op 31 december 2018.	1. Verschuiven ureninzet 2. Cofinanciering uitvoering landschapscontract	1. Geen 2. Geen, ligt al vast in basisbegroting vanuit reserves Toerisme, Duurzaamheid, Sociaal domein en LOG
3	Regisseur ontwikkeling Groene opgave IJsselsprong	Vorbereiding en ontwikkeling groene opgave, onderdeel 'landschappelijke en recreatieve versterking' tussen Zutphen en Brummen: inrichting kleine landschapselementen en realisatie wandelpaden en ommetjes	Kosten worden volledig vergoed door rijk, provincie en waterschap. Inclusief ambtelijke uren.	Geen

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 416.000	-€ 361.000	-€ 347.000	-€ 347.000

Werkgebied 8:

Openbare ruimte en afval

Strategische doelstelling:

Wij willen werken aan een prettig woon- en leefomgeving. Een zo duurzaam, efficiënt en effectief mogelijk basisbeheer, innovatief wanneer dat op termijn kosten bespaart en met incidenteel ruimte voor initiatieven van inwoners en ondernemers.

Waar staan we nu:

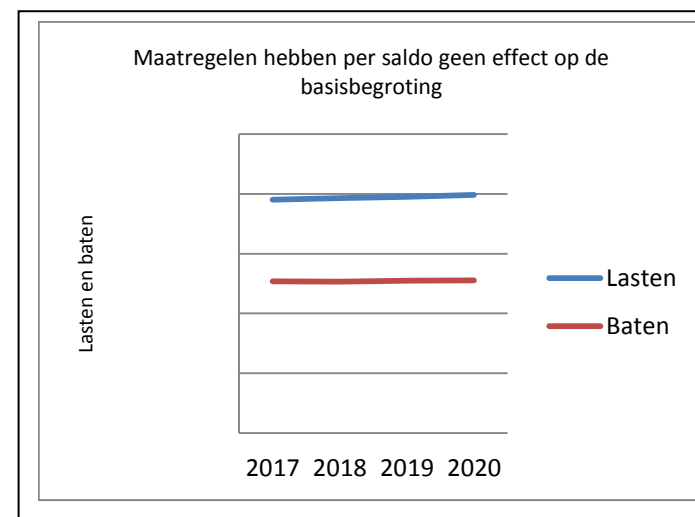
In dit werkgebied levert vooral de gemeente een inspanning. Wij beheren de openbare ruimte op onderhoudsniveau C. Inwoners kunnen zelf een plus realiseren. We geven uitvoering aan het plan 'Van afval naar grondstof' en het 'Gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020'(GRP)

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Omvang huishoudelijk afval	KG/inwoner	Pm	Monitoren vanaf 2016
2	Lokale toevoeging	Onderhoudsniveau beheer openbare ruimte	Onderhoudsniveau C	Pm	Monitoren vanaf 2016
3	Lokale toevoeging	Onderhoudsniveau centra en belangrijkste entreewegen Brummen en Eerbeek	Pm	Pm	Pm

Operationele doelstelling	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basis begroting
Raad (ook in LTA)			
1 Ontwikkeling nieuwe kaders	Integrale visie op beheer openbare ruimte	In 2017 eenmalige kosten visieontwikkeling. Meer ureninzet past in bestaande loonsom	Opvoeren eenmalige kosten visieontwikkeling
College			
2 Aandachtspunten integrale visie op beheer openbare ruimte	<ol style="list-style-type: none"> Innovatief aanbesteden volgens bewezen maatschappelijke en technische concepten Opwaarderen onderhoudsniveau centra en belangrijkste entreewegen Brummen en Eerbeek. Incl. onderzoek met inwoners en ondernemers naar beeldbepalende elementen langs de entreewegen op privéterrein Onderhoudsniveau C in de bestaande situatie leidt op onderdelen tot achterstallig onderhoud Begeleiden inwonerinitiatief voor plus op onderhoudsniveau Een aantrekkelijke woon- en leefomgeving dient meerdere doelen en partners. Inzetten op combineren gemeentelijke budgetten en cofinanciering provincie, regio en ondernemers 	<ol style="list-style-type: none"> Een besparing op de langere termijn Stijging onderhoudskosten Stijging onderhoudskosten Verschuiven ureninzet Een besparing op de langere termijn 	<ol style="list-style-type: none"> Afname lasten Toename lasten Toename lasten Geen Afname lasten
3 Bruggen Apeldoorns kanaal	Vervangen van drie bruggen	Investering	Geen, al opgenomen in basisbegroting
4 Speeltoestellen	Uitvoering onderdeel speeltoestellen uit het jeugd- en jongerenbeleid	Meer kosten	Geen, dekking uit reserve 3D

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 2.724.000	-€ 2.795.000	-€ 2.803.000	-€ 2.782.000

Werkgebied 9:

Strategische doelstelling:

Waar staan we nu:

Ruimte voor Eerbeek

Een gezonde industrie en een prettig leefklimaat in Eerbeek. Daarnaast moet het dorp aantrekkelijker worden voor toeristen.

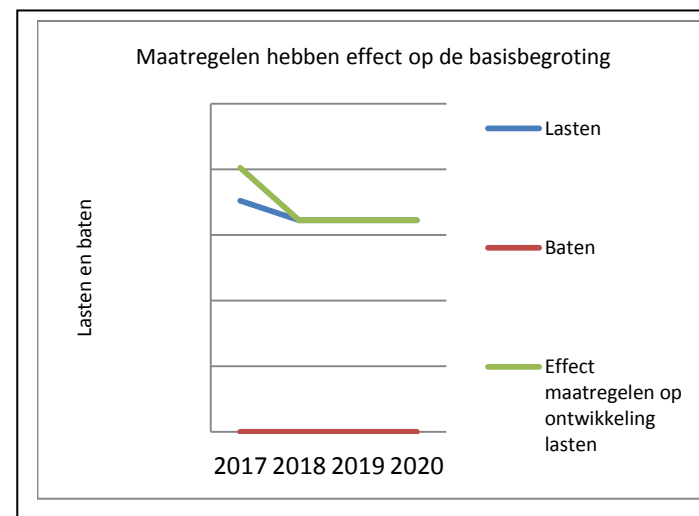
In dit werkgebied leveren gemeente en samenleving een grote inspanning. Ondernemers en inwoners ontwikkelen initiatieven en denken mee over goede oplossingen. In het bijzonder wijzen wij op een constructieve samenwerking tussen de papierindustrie, de gemeente en de provincie. In het afgelopen jaar is met alle betrokken partijen hard gewerkt om, middels een Mer-procedure, alle gestelde doelen naderbij te brengen. Dat intensieve proces begint zijn vruchten af te werpen. In de vergadering van juni zal de raad, haar gevoelens kenbaar maken over het 'voorkeurs-alternatief' voor de Mer.

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Lokale toevoeging	Pm	Pm	Pm	Pm

	Operationele doelstelling	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Nieuw programmaplan, PlanMER, contractonderhandelingen marktpartijen, vaststelling ruimtelijke economische visie en herziening bestemmingsplannen	PM	PM
	College			
2	Uitvoeren programma	<ol style="list-style-type: none"> Inzet vergroten op de uitvoering van het programmaplan Eenmalig werkbudget voor het faciliteren en cofinancieren van initiatieven/verkenningen/onderzoeken. 	<ol style="list-style-type: none"> Verschuiven ureninzet Werkbudget opvoeren 	<ol style="list-style-type: none"> Geen Toename lasten

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 176.000	-€ 161.000	-€161.000	-€161.000

Werkgebied 10:

Verkeer en vervoer

Strategische doelstelling:

Optimale bereikbaarheid en verkeersveiligheid. En minimale overlast van verkeer met het oog op een goede leefbaarheid.

Waar staan we nu:

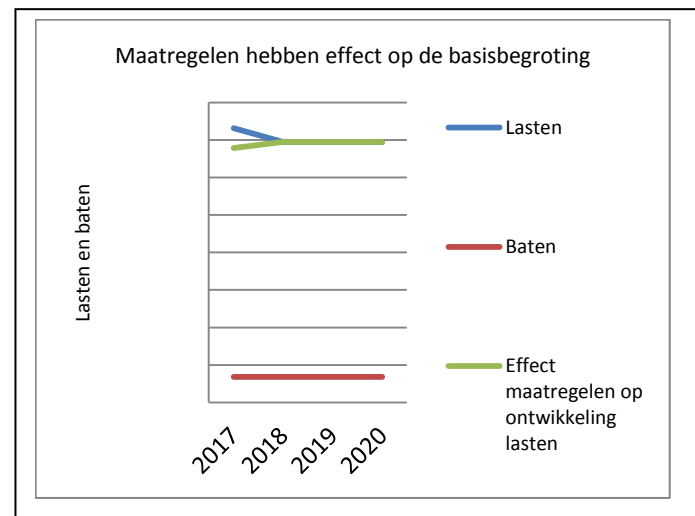
In dit werkgebied levert vooral de gemeente een inspanning. Wij monitoren de planontwikkeling voor de rondweg om de Hoven en faciliteren de aanleg. We monitoren de ontwikkeling van de plannen van de provincie voor een verbetering van de aansluiting van de N345 op de N348. En behartigen daarbij de belangen van Brummen en omwonenden. Dat geldt ook voor de ontwikkelingen met betrekking tot het goederenvervoer over het spoor Arnhem-Zutphen. En voor een goede oplossing voor de N786. Waarbij wij vooral de belangen van de papierindustrie voor een toekomstbestendige ontsluiting voor ogen hebben.

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met motorvoertuig	%	Pm	Monitoren vanaf 2016
2	Verplicht BBV	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	Pm	Monitoren vanaf 2016
3	Facultatief BBV	Waardering bereikbaarheid bedrijfslocatie voor bevoorrading	Score van 1-10	Pm	Pm
4	Lokale toevoeging	Pm	Pm	Pm	Pm

	Operationele doelstelling	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basis begroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Geen	Geen	Geen
	College			
2	Monitoring, belangbehartiging en lobby provinciale wegen en spoor	Lobby starten om de westelijke rondweg Brummen op de provinciale verkeersagenda te krijgen	Budget eenmalige kosten voor een verkenning kunnen komen te vervallen	Eenmalige afname lasten
3	Participatie	Verbeteren participatie c.q. betrokkenheid belanghebbenden/omwonenden bij inrichtingsvraagstukken	Geen	Geen

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 332.000	-€ 313.000	-€ 314.000	-€ 314.000

Werkgebied 11:

Wonen

Strategische doelstelling:

Wij willen goede huisvesting voor iedereen. Een ontwikkeling van de woningvoorraad die voorziet in oplossingen voor krimp, vergrijzing, het scheiden van wonen en zorg, ontgroening, beschikbaarheid, betaalbaarheid en verdeling van woonruimte. Duurzame woningen met een gezond leefklimaat. En een groene en duurzame leefomgeving.

Waar staan we:

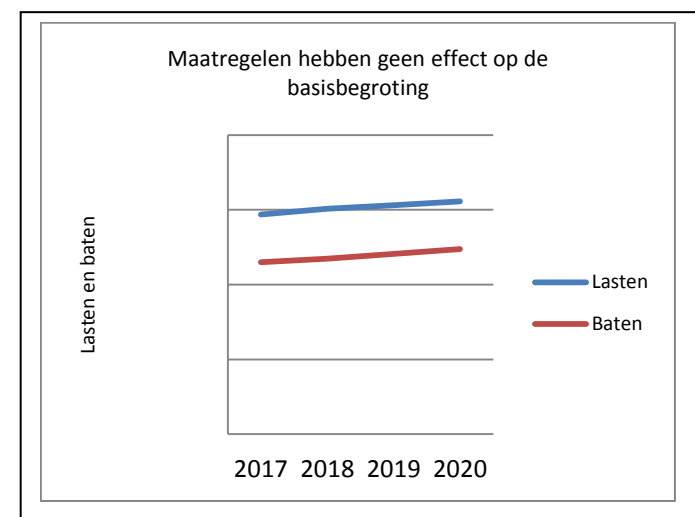
In dit werkgebied levert vooral de samenleving een inspanning. Met name de woningcorporaties, de huurdersverenigingen en ontwikkelaars. De woningmarkt is veranderd. Het gaat meer om kleinschalig en vraaggericht ontwikkelen. Samenwerking met bewoners en ontwikkelaars is belangrijker geworden. De corporaties beperken zich tot hun kerntaak, de sociale woningvoorraad. Een opgave in het duurdere segment zal moeten worden opgepakt door de particuliere sector. De wettelijke posities van gemeente, woningcorporaties en huurdersverenigingen zijn veranderd. En daarmee ook de samenwerking. De woonvisie is gereed. Wij hebben vooral een regisserende, faciliterende en toetsende rol bij de uitvoering van deze visie.

Kengetallen:

Nr.	Typing kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Gemiddelde WOZ-waarde	1000 euro		Monitoren vanaf 2016
2	Verplicht BBV	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1000 woningen		Monitoren vanaf 2016
3	Verplicht BBV	Demografische druk	%		Monitoren vanaf 2016
4	Verplicht BBV	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	Euro		Monitoren vanaf 2016
4	Verplicht BBV	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	Euro		Monitoren vanaf 2016
5	Lokale toevoeging	Pm	Pm	Pm	Pm

	Operationele doelstelling	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Geen	Geen	Geen
	College			
2	Uitvoering woonvisie	Ontwikkeling uitvoeringsprogramma en prestatieafspraken met de corporaties en de huurdersverenigingen	Verschuiven ureninzet	Geen

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 317.000	-€ 332.000	-€ 326.000	-€ 319.000

Werkgebied 12:

Jeugdzorg

Strategische doelstelling:

Versterken van de eigen kracht van jongeren. En voorkomen van problemen bij jeugd en jongeren. Vangnetfunctie.

Waar staan we nu:

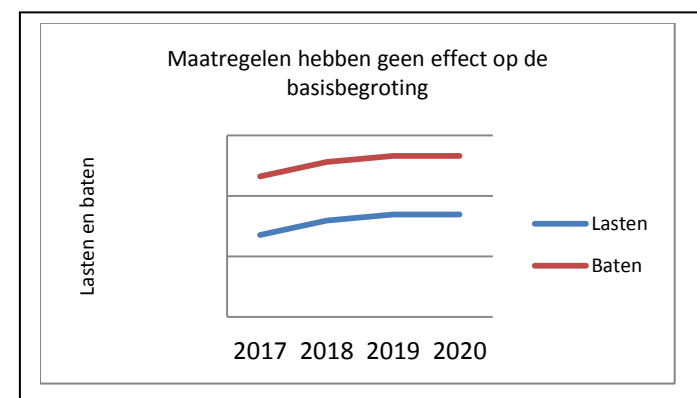
Wij hebben in de huidige transitie- en implementatiefase een regisserende en opdrachtgevende rol. De overdracht van taken is gerealiseerd. En we richten ons op het inrichten van de transformatie.

Kengetallen:

Nr.	Typing kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21-jarigen	Pm	Monitoren vanaf 2016
2	Verplicht BBV	Kinderen in uitkeringsgezinnen	%	Pm	Monitoren vanaf 2016
3	Verplicht BBV	Melding kindermishandeling	%	Pm	Monitoren vanaf 2016
4	Verplicht BBV	Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12-jarigen	Pm	Monitoren vanaf 2016
5	Verplicht BBV	Werkeloze jongeren	% 16 t/m 24-jarigen	Pm	Monitoren vanaf 2016
6	Verplicht BBV	Jongeren t/m 18 jaar met jeugdhulp	%	Eenheid kan aangepast worden a.g.v. wijzigingen in de gemeentelijke monitor sociaal domein	Monitoren vanaf 2016
7	Verplicht BBV	Jongeren t/m 18 jaar met jeugdbescherming	%	Eenheid kan aangepast worden a.g.v. wijzigingen in de gemeentelijke monitor sociaal domein	Monitoren vanaf 2016
8	Verplicht BBV	Jongeren t/m 23 jaar met jeugdreclassering	%	Eenheid kan aangepast worden a.g.v. wijzigingen in de gemeentelijke monitor sociaal domein	Monitoren vanaf 2016
9	Lokale zorgmonitor	Aandeel jongeren met individuele voorziening	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017
10	Lokale zorgmonitor	Ervaringen/beoordelingen eigen kracht jongeren	Pm	Lokaal: in ontwikkeling/ GGD-eigen administratie	Monitoren vanaf 2017

	Operationele doelstelling	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Spoorboekje Preventie jeugd, Samenwerking en afstemming huisartsen en ontwikkelen zorgmonitor	Ontwikkelkosten	Geen, dekking vanuit reserve 3D
	College			
2	Jeugd- en jongerenbeleid	Voortzetten uitvoering	Geen	Geen

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000	€ 48.000

Werkgebied 13:

Strategische doelstelling:

Waar staan we nu:

Kengetallen:

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

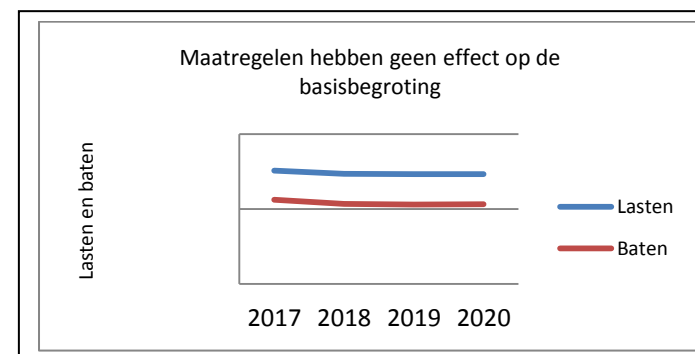
Verbeteren mogelijkheden langer zelfstandig wonen. Verminderen gebruik individuele voorzieningen. Vergroten samenredzaamheid

Wij hebben in de huidige transitie- en implementatiefase een regisserende en opdrachtgevende rol. Een grotere mate van samenredzaamheid en zelfsturing van inwoners en lokale partners mag pas op de langere termijn worden verwacht. De regionale inkoop van maatwerkvoorzieningen is gerealiseerd. En samen met regionale aanbieders werken we aan de transformatie van de zorg. We zijn gestart met de lokale implementatie. Zo is het spoorboekje Mantelzorg gereed en starten we de procesbegeleiding spoorboekje Mantelzorg.

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	Eenheid kan aangepast worden a.g.v. wijzigingen in de gemeentelijke monitor sociaal domein	Monitoren vanaf 2016
2	Verplicht BBV	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	Eenheid kan aangepast worden a.g.v. wijzigingen in de gemeentelijke monitor sociaal domein	Monitoren vanaf 2016
3	Lokale zorgmonitor	Aandeel ouderen dat zelfstandig woont	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017
4	Lokale zorgmonitor	Ervaringen/beoordeling door ouderen die zelfstandig wonen	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017
5	Lokale zorgmonitor	Aandeel inwoners/cliënten met zorg/ondersteuning in leefringen	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017
6	Lokale zorgmonitor	Ervaringen/beoordeling door cliënten/inwoners leefringen	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017
7	Lokale zorgmonitor	Aandeel mantelzorgers	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017
8	Lokale zorgmonitor	Ervaringen/beoordeling mantelzorg	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017

	Operationele doelstelling	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Ontwikkeling plan van aanpak 'Eenzaamheid', plan van aanpak 'Ouderen' en ontwikkelen zorgmonitor	Ontwikkelkosten	Geen, dekking vanuit reserve 3D
	College			
2	Ontwikkeling instrumenten en procesbegeleiding	Onder andere spoorboekjes Dagbesteding en Clientondersteuning. En procesbegeleiding spoorboekje Mantelzorg	Ontwikkelkosten en kosten procesbegeleiding	Geen, dekking vanuit reserve 3D

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€1.929.000	-€2.022.000	-€2.021.000	-€2.025.000

Werkgebied 14:

Arbeidsparticipatie

Strategische doelstelling:

Een gezonde arbeidsmarkt waarin iedereen naar vermogen meedoet

Waar staan we nu:

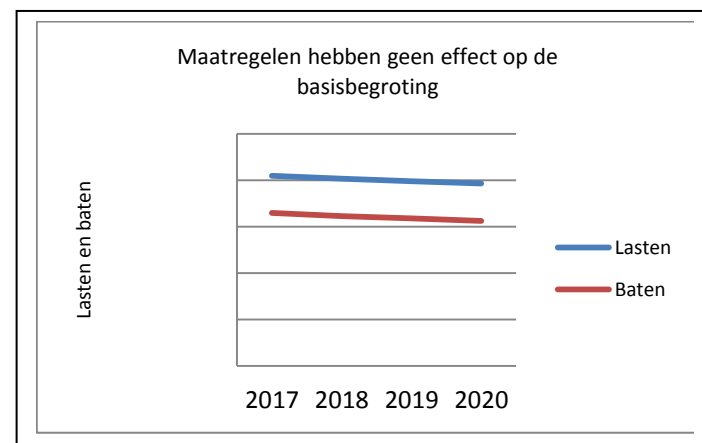
Wij hebben in de huidige transitie- en implementatiefase een regisserende en opdrachtgevende rol. Wij hebben fors ingezet op Brummen Scoort en krijgen positieve feedback en medewerking van een toenemend aantal werkgevers in onze gemeente. Een groei van de belangstelling en medewerking kost tijd en mag pas op de langere termijn worden verwacht.

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Aantal banen	Per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	Pm	Monitoren vanaf 2016
2	Verplicht BBV	Netto participatiegraad	% mensen tussen de 15 en 67 jaar dat een baan heeft	Pm	Monitoren vanaf 2016
3	Verplicht BBV	Personen met een lopend re-integratietraject	Aantal per 1.000 inwoners	Eenheid kan aangepast worden a.g.v. wijzigingen in de gemeentelijke monitor sociaal domein	Monitoren vanaf 2016
4	Lokale zorgmonitor	Mate van arbeidsparticipatie binnen doelgroep afstand tot arbeidsmarkt	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017

	Operationele doelstelling	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Ontwikkeling van een nieuwe voorziening: Leerwerkbedrijf Beschut werk	Ontwikkelkosten. Noodzakelijke omvang investeringen nog onbekend.	Geen, dekking vanuit reserve 3D
	College			
2	Ontwikkeling instrumenten en procesbegeleiding	1. Verdienmodel Participatiewet 2. Integratie Delta Het Plein 3. Versterking Brummen Scoort	Ontwikkelkosten Noodzakelijke omvang investeringen nog onbekend.	Geen, dekking vanuit reserve 3D

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 1.597.000	-€ 1.603.000	-€ 1.607.000	-€ 1.610.000

Werkgebied 15:

Strategische doelstelling:

Maatschappelijke voorzieningen en welzijn

Wij willen samen met onze lokale partners de kansen en mogelijkheden voor kwetsbare inwoners vergroten. Verbeteren gezondheid inwoners. Stimuleren van sporten en kwalitatief hoogwaardige sportaccommodaties. Met meer ruimte voor zelfsturing en een geringere afhankelijkheid van de gemeente.

Waar staan we nu:

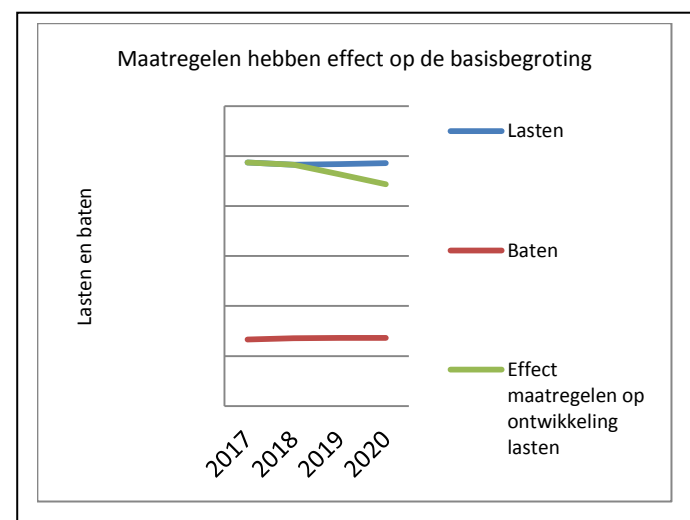
Wij hebben in de huidige transitie- en implementatiefase een regisserende en opdrachtgevende rol. Een grotere mate van zelfredzaamheid en zelfsturing van inwoners en lokale partners mag pas op de langere termijn worden verwacht. Wij geven invulling aan onze wettelijke taken, onderhouden de subsidierelaties en hebben de regie over projecten die passen in de strategische doelstelling. Zoals de inzet van combinatiefuncties en buurtsportcoaches, Jongeren op Gezond Gewicht, BALM (gezondheidsproject voor ouderen) en de gemeentelijke sportpas. Wij hebben de uitgangspunten voor de privatisering van sportaccommodaties en de instelling van een sportkoepel vastgesteld. En het concept van het 'Strategisch plan algemene voorzieningen' is in concept gereed.

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Niet sporters	%		Monitoren vanaf 2016
4	Facultatief BBV	Actieve deelname verenigingsleven de afgelopen 12 maanden	%	Pm	Pm
5	Facultatief BBV	Waardering algehele persoonlijke gezondheid	Score van 1-10	Pm	Pm
6	Lokale zorgmonitor	Aandeel inwoners dat gezond leeft/is (afstemming GGD)	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017
7	Lokale zorgmonitor	Ervaren gezondheid (GGD-monitor/eigen)	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017
8	Lokale zorgmonitor	Vraaggerichte dienstverlening	Pm	Lokaal: in ontwikkeling	Monitoren vanaf 2017

	Operationele doelstelling	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuw kaders	Ontwikkeling 'Strategisch plan algemene voorzieningen'. Inhoudelijke en organisatorisch vormgeving van de algemene voorzieningen in de gemeente.	Investeren in de voorbereiding, ontwikkeling en uitvoering. Noodzakelijke omvang investeringen nog onbekend. Besparingen op de langere termijn door afbouwen van subsidierelaties en efficiencyvoordelen door samenwerking in programma's en accommodatie	Afname lasten op de langere termijn
	College			
2	Uitvoering basis werkzaamheden en bestaande projecten	Geen	Geen	Geen

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 1.894.000	-€ 1.809.000	-€ 1.721.000	-€ 1.732.000

Werkgebied 16:

Onderwijs en kinderopvang

Strategische doelstelling:

Wij willen goed onderwijs en goede huisvesting voor de lokale onderwijsinstellingen

Waar staan we nu:

Wij vervullen hier vooral onze wettelijke taken. Zoals leerlingenprognoses, onderwijsachterstandenbeleid, leerplicht en RMC (vroegtijdige schoolverlaters), regeling kinderopvang, toezicht op openbaar onderwijs, passend onderwijs en financiële rapportages. Daarbij benutten we het bestaande netwerk, o.a. directie scholen, schoolbesturen, OOGO en regio. We hebben in beperkte mate een voorbeeldfunctie, zoals de dag van de burgerschapsvorming voor de basisscholen. Wij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan en inmiddels is één van de drie nieuwe scholen gerealiseerd en in gebruik genomen. De Spr@nkel in Eerbeek.

Kengetallen:

Nr.	Typering kengetal	Benaming	Eenheid	Bron	Planning
1	Verplicht BBV	Absoluut verzuim	Aantal per 1000 leerlingen	Pm	Monitoren vanaf 2016
2	Verplicht BBV	Relatief verzuim	Aantal per 1000 leerlingen	Pm	Monitoren vanaf 2016
3	Verplicht BBV	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Pm	Monitoren vanaf 2016
4	Lokale toevoeging	Pm	Pm	Pm	Pm

	Operationele doelstelling	Maatregel	Financieel effect	Effect op de basisbegroting
	Raad (ook in LTA)			
1	Ontwikkeling nieuwe kaders	Geen	Geen	Geen
	College			
2	Goede huisvesting, beheer en onderhoud en herontwikkeling	<ol style="list-style-type: none"> Bouw twee scholen tot eind 2017 Overdragen beheer en onderhoud aan scholen Verkenning van herontwikkelingsmogelijkheden vrijkomende schoollocaties 	<ol style="list-style-type: none"> Investerings. Rijksbudget wordt rechtstreeks aan scholen overgedragen Geen 	<ol style="list-style-type: none"> Geen, voorzien in bestemmingsreserve Geen Geen

Saldo ontwikkeling basisbegroting				
	2017	2018	2019	2020
Saldo	-€ 1.975.000	-€ 2.020.000	-€ 2.011.000	-€ 2.022.000

